

La merlata e lo rainard

Un còp l'i aviá 'na femna que 'nava au merchat a Seilhac, tota los dissabtes, lai portava un panier plen de calhadas e de burres. Aviá sas practicas. Lo rainard, ilh z'aviá vist. E coma es tament coquin, disiá :

« Ieu, chaudriá que mingessa 'quelas calhadas. Prendriá be aquel panier. Coma podriá far ? »

Calculet e trobet la merlata. Li disset :

« Escota, tu me vas aidar. Partajarem las calhadas. Vas far 'quela qu'a n'ala cassada, te botaràs davant la femna. Tota los còps que voldrà t'atrapar 'niràs un pauc pus lonh, 'niràs totjorn pus lonh e ieu d'aquel mentre, 'traparai un panier e après, partajarem 'quelas calhadas. »

E zo fagueron. Se boteron ad un endrech aquí sus la rota, la merlata comença a far 'quela qu'aviá n'ala cassada, que podiá pas s'envolar ; la femna pauset son panier e de voler botar la man dessus. Tota los còps que voliá botar la man dessus, blitt, blitt, blitt, 'nava dos o tres metres pus lonh e disiá :

« - Mas granda graça, podrai pas t'atrapar !

Ei bot d'un moment, quand sigueron estats un pauc pus lonh, la merlata s'envolet.

« - A ! disset, m'as bian 'gut. »

Mas quand volguet tornar virar per trobar son panier, pus de panier ! Cerchet be onte l'aviá pausat e tot .

« - E ben ,disset, quauqu'un lo m'a panat. Quò es quauqua afar ! »

Mas d'aquel mentre lo rainard e la merlata s'eran tornats trobar. E partajavan 'quelas calhadas. Mas lo rainard, ilh qu'es totjorn malent, disset :

« Escota, ne'n chaudriá portar a tos merlatons, eus ne'n minjarián be. Fai-me veire onte son.

- Ò ! la merlata disset, escota, ieu te vòle pas far veire onte son mos merlatons, tu los me minjariàs...

- Mas non, ieu te jure que los minjariá pas, lor anam portar un pauc de calhada.

Lo rainard arribet a se far creire a la merlata. Partigueron tots dos veire los merlatons, e lor porteron de las calhadas. Los merlatons eran contents. Mas lo lendeman, quand la merlata tornet a son niu, pus de merlatons !

- A ! se-ditz, 'quel rainard, quò e s un grand coquin, n'òm pòt pas lor far confiança. M'a bian 'gut. A minjat mos merlatons. Mas ieu lo vau aver.

'Net trobar lo chen dei chastel d'a Seilhac. Ò, quò era un gròs chen,

quò era pas d'aqueus chens que l'i aviá dins las charrieras. E li disset :

« Lo rainard m'a minjat mos merlatons. Tu me vas aidar per 'trapar lo a 'trapar lo rainard. »

Lo chen li disset :

« - Escota, ieu te vau aidar. »

La merlata 'net tornar trobar lo rainard, li disset :

« - Escota, i a lo chen dei chastel qu'es crebat.

- A ! lo rainard disset, ieu chau qu'ane veire quò-quí. Ieu sei bian content, qu'emb 'quela béstia, jamai ai pogut m'apruchar daus polalhiers.

- Mas, vene veire ! »

E lo chen era estendut, que fasiá lo crebat.

Lo rainard, se-ditz « A ! Tu vas veire ! T'i vau pissar sus ilh, que me'n a pro fach ! »

Mas quand lo rainard volguet pissar sus lo ... sus lo chen, lo chen que durmiá mas, t'i volet per lo còl, e se botet de l'estranglar ; e la merlata disiá :

« - A ! Los cagaràs los merlatons, los cagaràs ! »

E lo chen estranglet lo rainard. (3.15)

Lo chen disset :

« - Escota, merlata, tu m'as t'ai bian rendut service, mas chau que tu me'n rendes n'autre. Chau que me fasches far un repas [Rèpò] (3.25), que me fasches beure e que me fasches rire.

Per far un repas, la merlata tornet calcular coma lo rainard aviá fach, mas partigueron pas dau mesma costat, perque quò s'era dich. 'Neron mas dei, dei costat de Chamboliva. E coma los dissabtes quò era merchat, i a totjorn dei monde, de las femnas que portavan lor besonha. La merlata tornet far parier, ad una altra femna, far 'quela que podiá pas s'envolar e tot. E lo chen 'masset lo panier ; e bian segur se regaleron tots dos. Lo chen quí, essorelhat, volguet beure un bon còp. Quò tombava bian. I aviá un rolier qu'aviá de las miejas de vin dins sa carriòla. E montava ei Pont Lafarja. La merlata se botet a s' anar pausar aïtau sus las miejas e tot. E l'òme, quò comencet de l'embestiar. Emb son mangle de foet, comencet de tustar sus las miejas. I a 'na mieja qu'aviá un pauc virat, mas a fòrça de tustar dessus, la bonda volet. E lo chen n'aguet mas besonh de segre darreir, la gòrja duberta, lo vin pissava a plena bonda. Aïtau aguet begut son aise. E lo chen disset : « Aura, me chau far rire ».

La merlata disiá « Lo far rire ? Coma far ? »

Lo lendeman quò era la messa. Los chens en principe lai van pas a la

messa. La pòrta de l'egleisa era duberta, la merlata lai rentret, e se botet a 'nar far los torns, ei torn de la testa dei curet que fasiá sas ceremonias. Lo mairilhier, quò comencet de l'embestiar. 'Trapet la crotz, sabetz la bela crotz manglada que serv per los enterraments, e se botet emb sa crotz a voler chaçar la merlata (505).

La merlata se vai pausar sus la testa dei curet. Lo mairilhier dins son eslanç poguet pas retener la crotz, te passet un bon còp de crotz per la testa dei curet, t'assomet lo curet, e bian segur que lo chen qu'era a las pòrtas de l'egleisa que vesia quò-quí ne'n risset un bon còp.